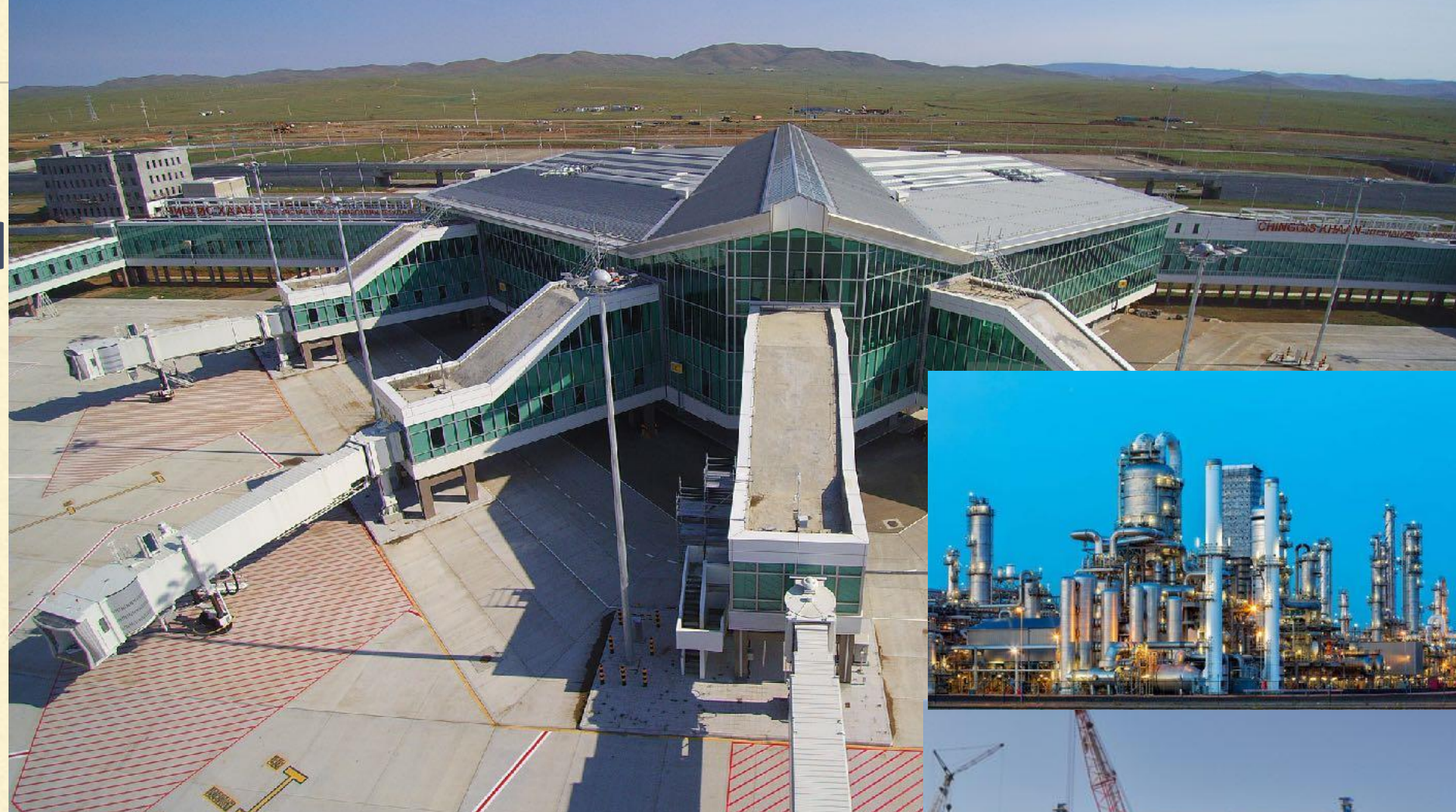
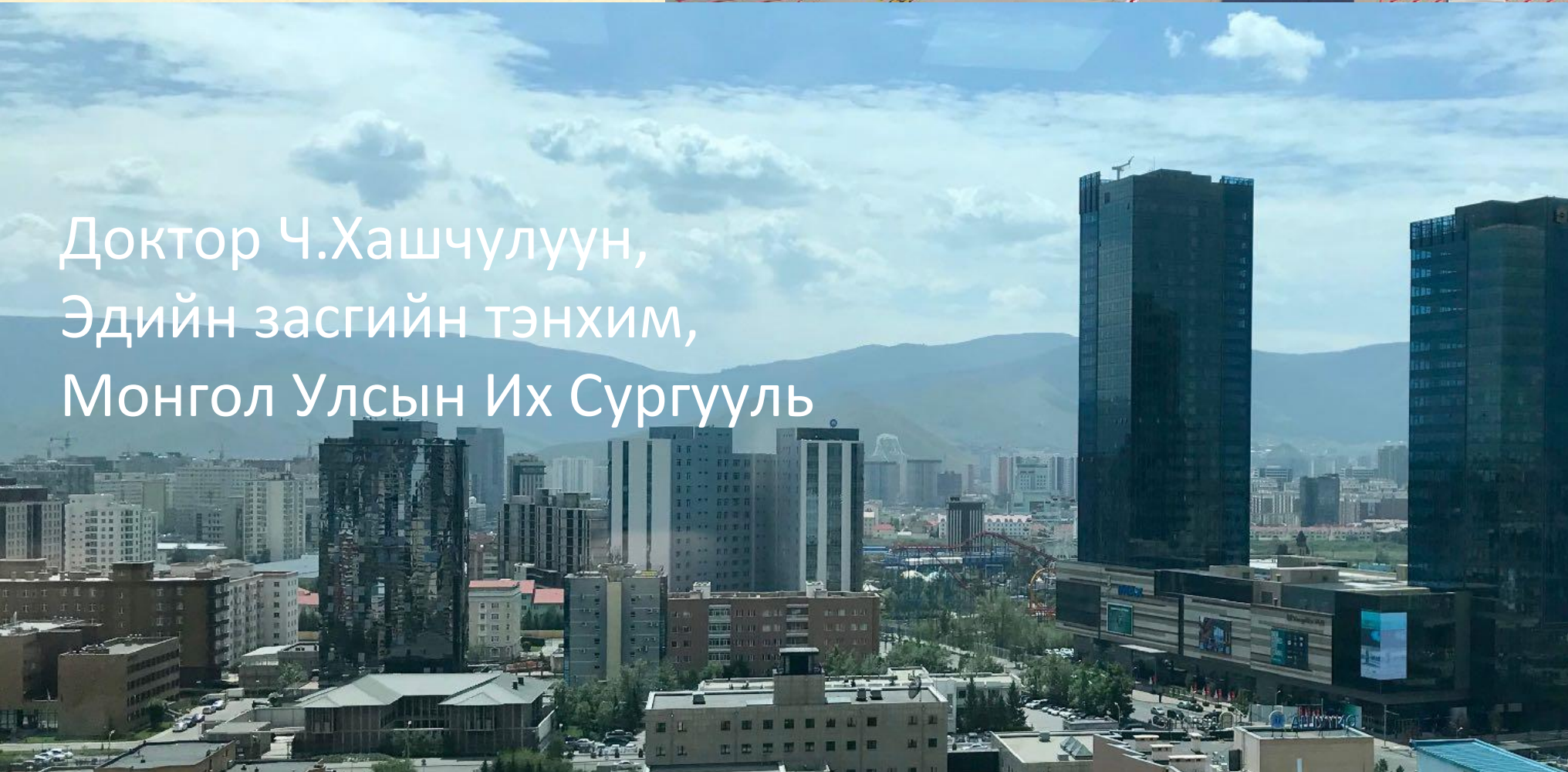

**“ХЯМРАЛ, ЦАР
ТАХАЛ, ХӨГЖЛИЙН
ШИНЭ ХАНДЛАГА:
МОНГОЛ УЛСЫН
ЖИШЭЭ**

Доктор Ч.Хашчулуун,
Эдийн засгийн тэнхим,
Монгол Улсын Их Сургууль

Хөгжлийн бодлогын парадигм өөрчлөгдөж байна.

- Сонгодог хөгжлийн бодлого: тэргүүлэх чиглэлүүд нь эдийн засгийн өсөлт, экспорт, өрсөлдөх чадвар
- Шинэ хөгжлийн бодлого: дотоодын тэргүүлэх чиглэлүүд, дэд бүтэц, эрүүл мэндийн үйлчилгээ, мэдээллийн технологи, боловсрол
- Монгол Улсын жишээ

Газар нутаг	Дэлхийд 18-р байранд ордог 1,565,000 km ²
Хүн ам	3.3 сая Хүн амын нягтаршил 1 km ² -т 1.8 хүн Улаанбаатар хотод 1 km ² -т 180 хүн
Улс төрийн тогтолцоо	1992 оноос хойш парламентын ардчилал 2 том нам нь АН, МАН, бусад нам, эвслийн Засгийн газар сүүлийн 10 жилд улс орныг удирдсан
Ерөнхий сайд	МАН, 2016 онд 76 суудлаас 65 суудал авсан. Өмнөх 4 жилд нь сөрөг хүчин байсан. 2020 онд сонгууль болсон
Засгийн газар	МАН (2016-2020, 2020-2024)
Ерөнхийлөгч	Х.Баттулга (АН, 2017 онд сонгогдсон)
Шашин шүтлэг	Буддист (90%), муслим (5%), бөө, католик, протестант (5%)
Дундаж наслалт	70
Бичиг үсэг тайлагдалт	96%

ДНБ 13 тэрбум доллар давсан (2001 онд 1 тэрбум байсан)

Эх сурвалж: Дэлхийн банк

Нэг хүнд ногдох ДНБ, PPP, Монгол Улс

GDP per capita, PPP (current international \$) - Ukraine, Armenia, Georgia, Mongolia, Albania

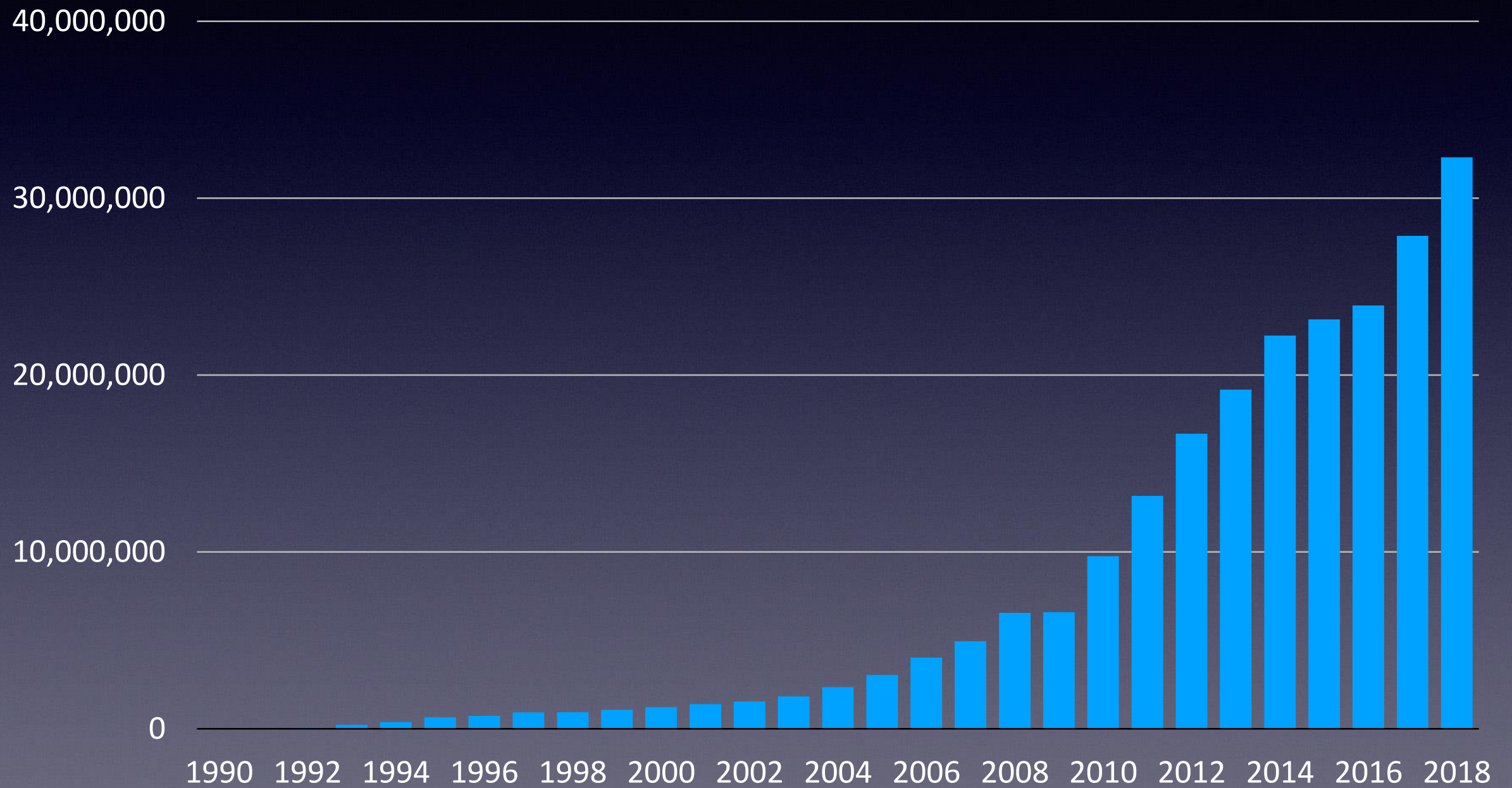
World Bank, International Comparison Program database.

License : CC BY-4.0 [i](#)

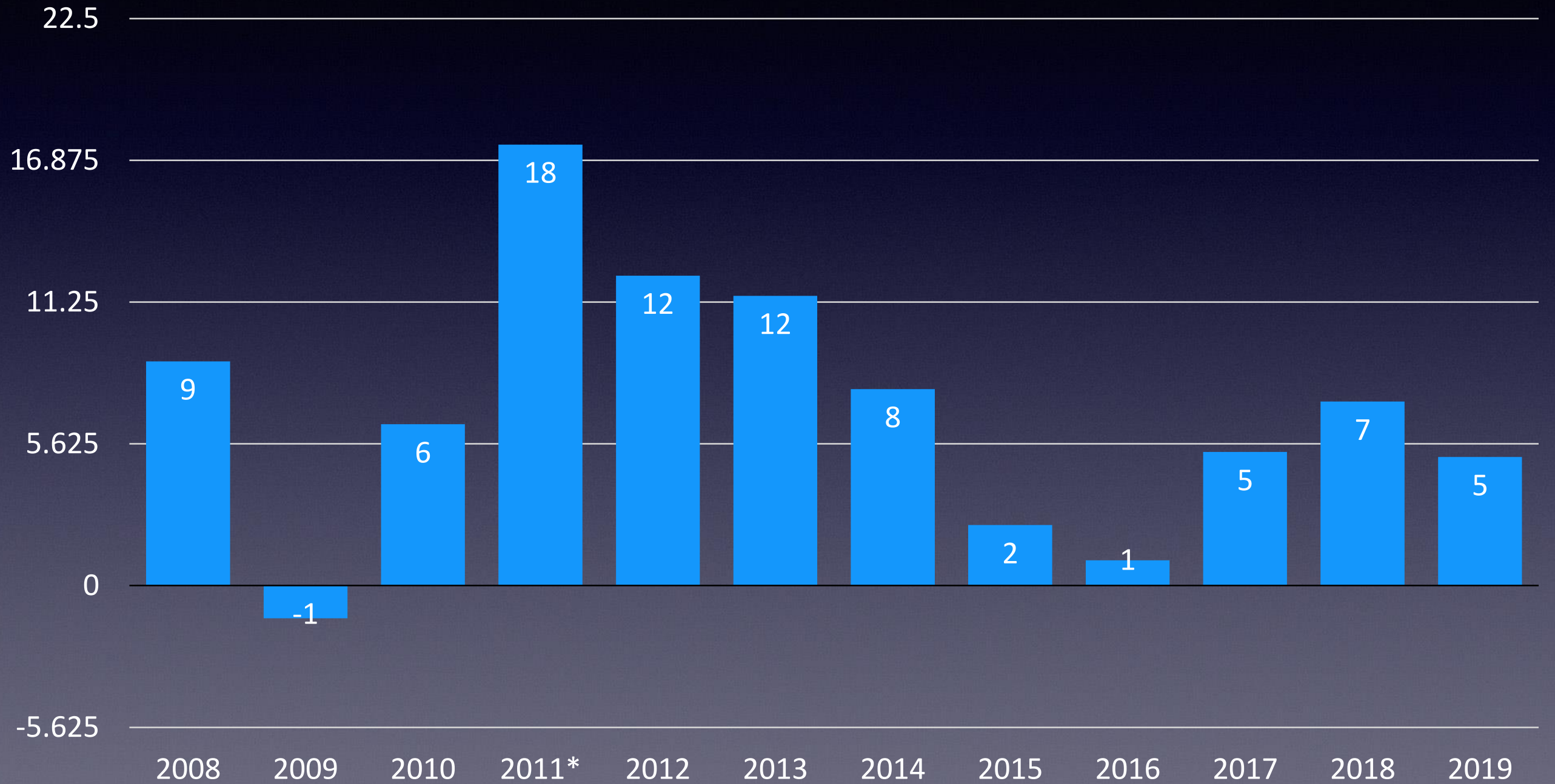

Монгол Улсын ДНБ, төгрөгөөр

■ ВВП в МНТ в текущих ценах

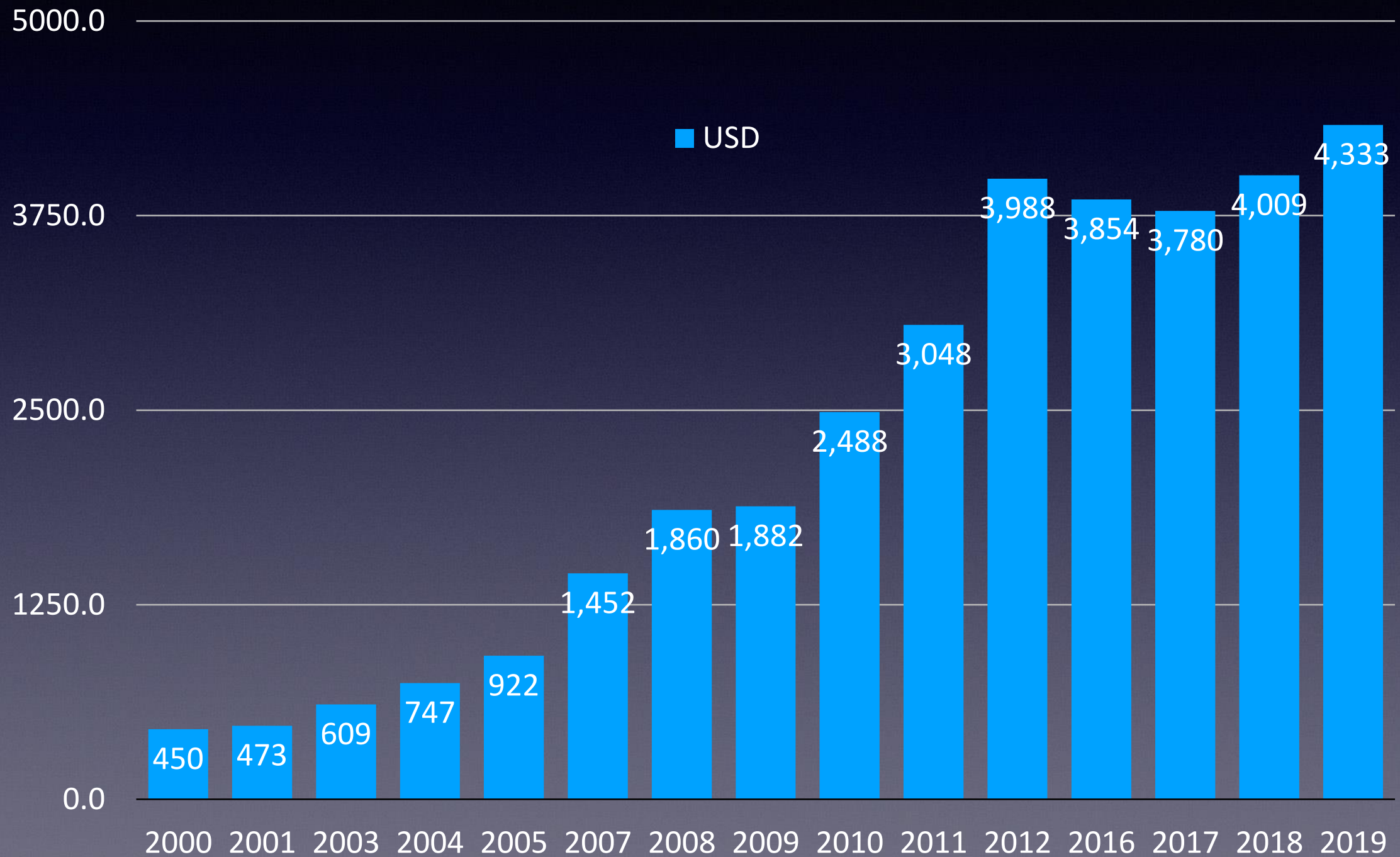

ДНБ-ий өсөлт

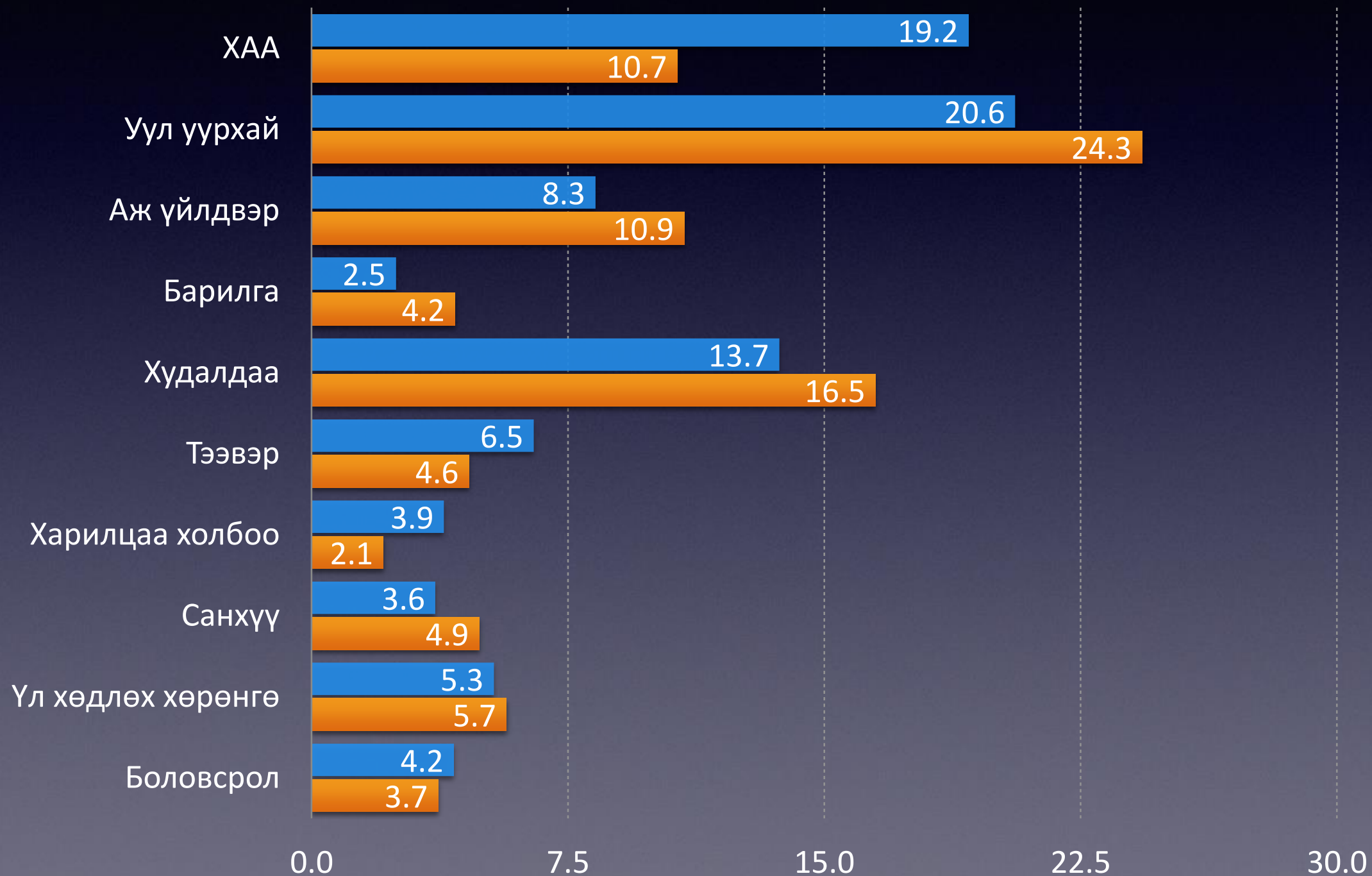
Нэг хүнд ногдох орлого, доллар (нэрлэсэн)

ДНБ-ий бүтцийн өөрчлөлт, ДНБ-д эзлэх хувь, 2008-2018

■ 2008 ■ 2018

НЭЭЛТТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ

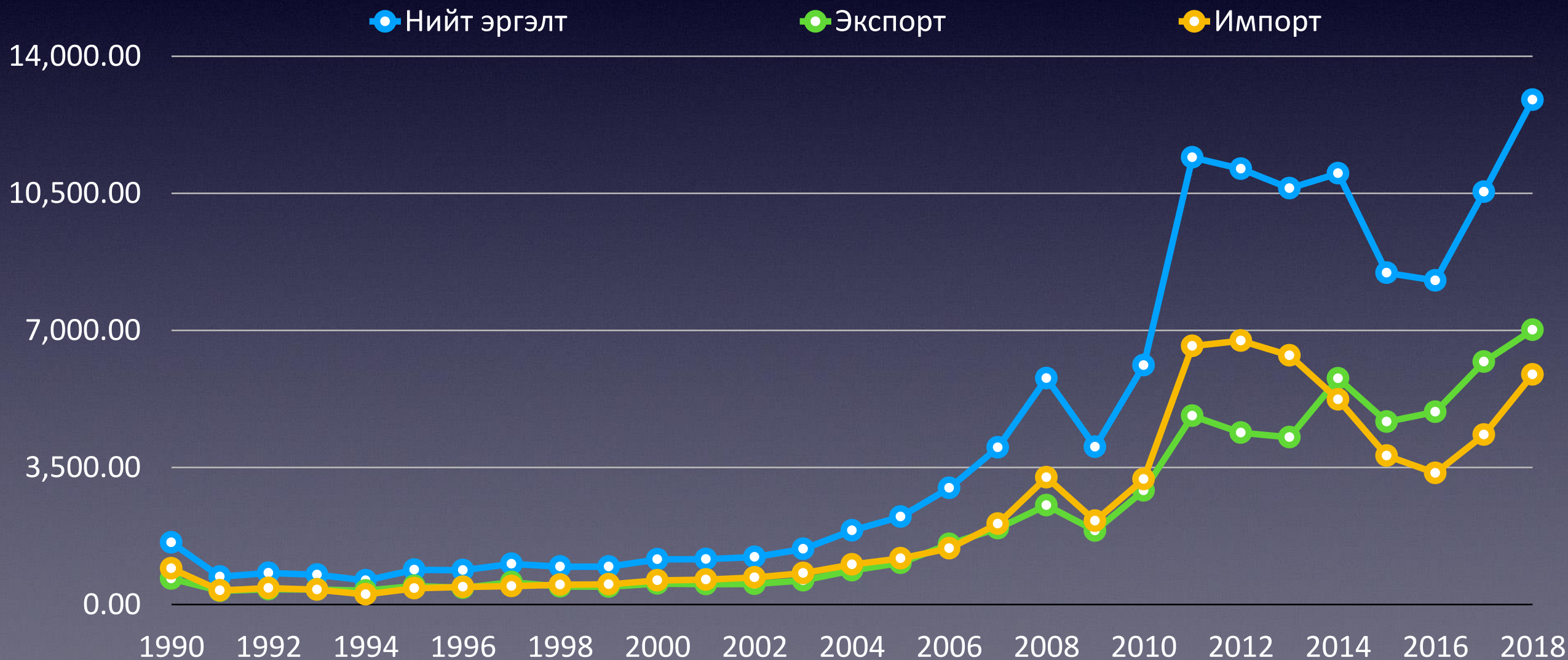
- Дэлхийн банкны үзүүлэлтээр Монгол Улс нээлттэй байдлаараа дэлхийд 34-р байранд байна.
- Гадаад худалдаа/ДНБ харьцаа 100% давсан.

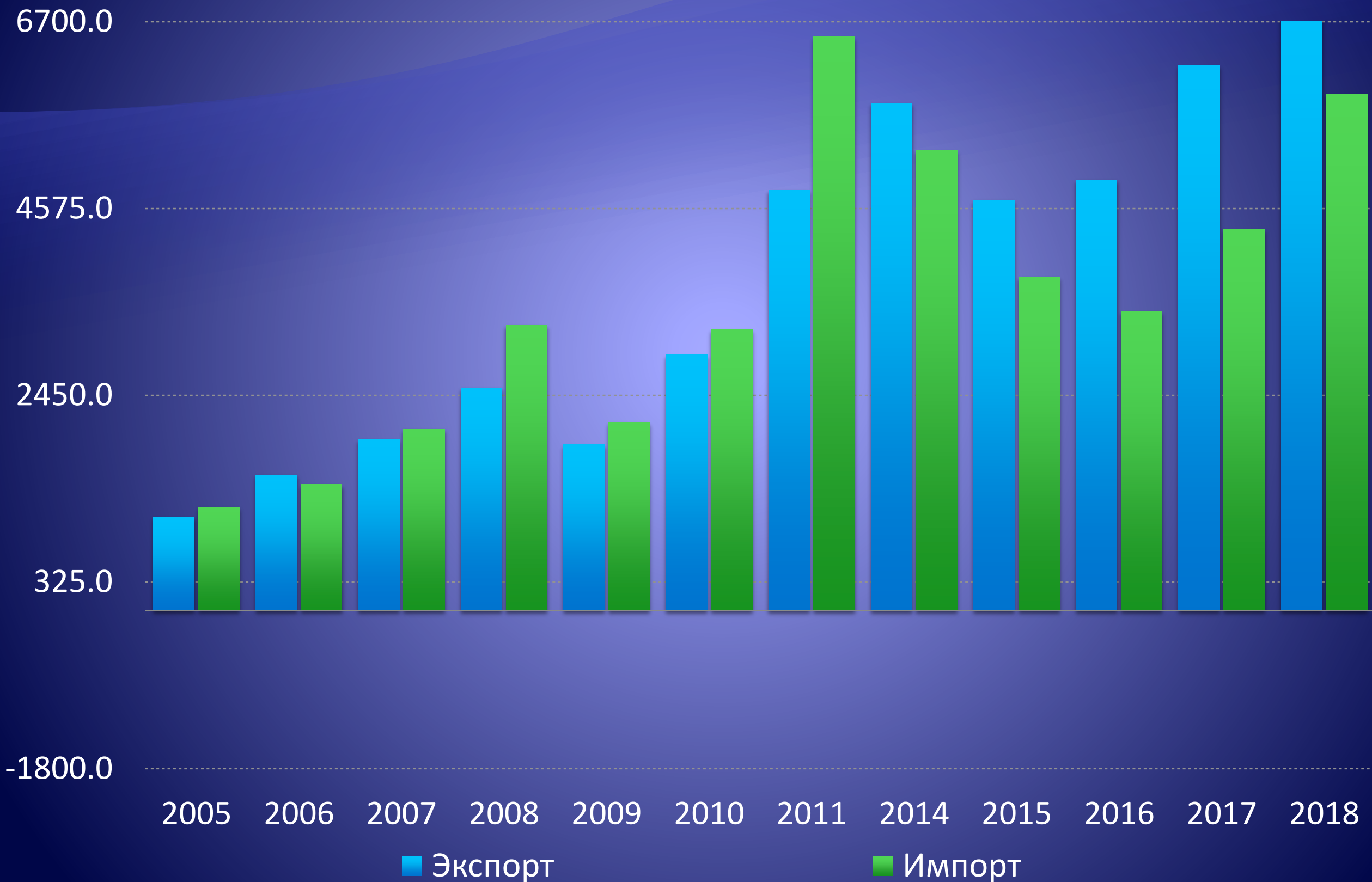

Дэлхийн 163 оронтой худалдаа хийдэг

Монгол Улсын худалдааны эргэлт,
доллараар

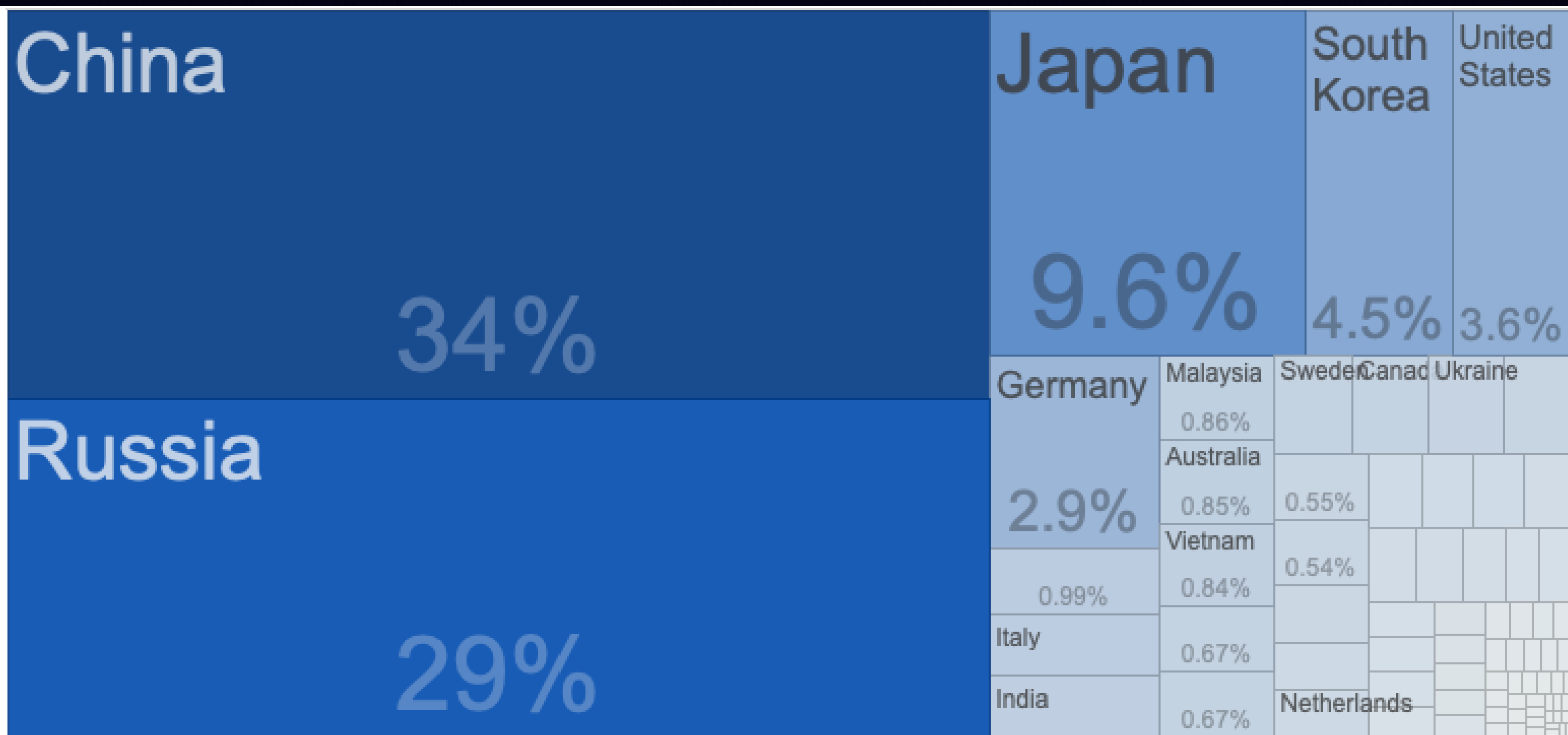

Гадаад худалдаа, сая доллар

Худалдааны гол түншүүд, 2017, нийт худалдааны хэмжээнд эзлэх хувь

Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтаар илэрхийлсэн нээлттэй байдал – хөрөнгө оруулалтын ихэнх нь ГШХО (тэрбум төгрөг)

Монгол Улс бол уул уурхай давамгайлсан экспорт бүхий орон

- ◆ Уул уурхайн салбар ДНБ-ий 25, экспортын 80 хувийг бүрдүүлдэг.
- ◆ 2009 оноос дэлхийн хэмжээний том төслүүд болох Оюутолгой, Тавантолгой эхэлсэн.
- ◆ Rio Tinto, Deutsche Bank, CIC зэрэг олон гадаадын компаниуд Монголд ажиллаж байна.

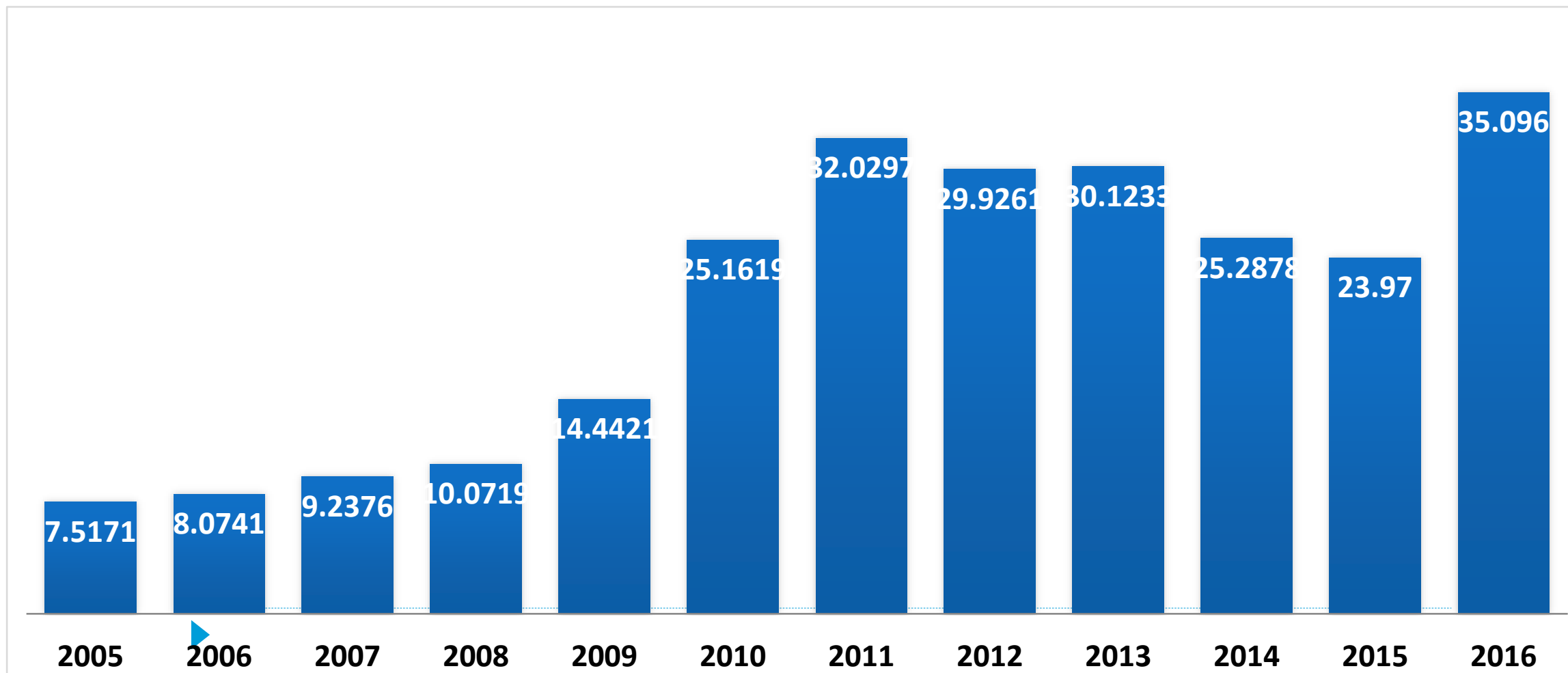
Монгол Улс зэсийн нөөцөөр дэлхийд 12-р байранд ордог. Оюутолгой төсөл нь одоогийн байдлаар дэлхийн хамгийн том уул уурхайн төслүүдийн нэг юм.

Монголын нүүрсний салбар

- Нүүрс үйлдвэрлэгч 15 дахь гол орон
- 2016 онд нүүрсний үйлдвэрлэл 35.1 сая тонн

Хотожсон-Хүн амын 70-аас илүү хувь нь
хот суурин газарт амьдарч байна.

ZOLBAYAR PHOTOGRAPHY

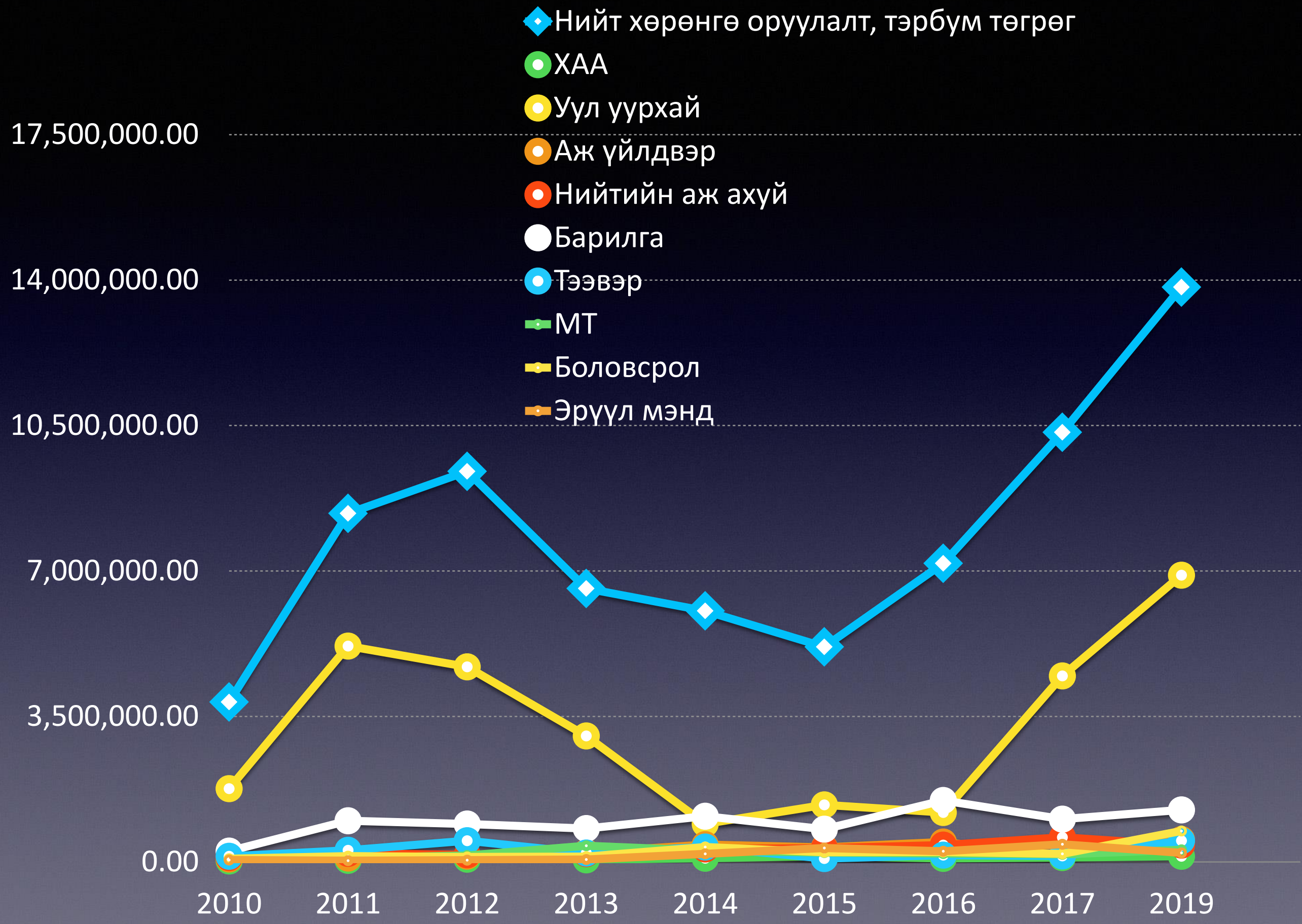

- Хот эрчимтэй хөгжиж, үйлчилгээ, худалдаа ба барилга өргөжиж байна.

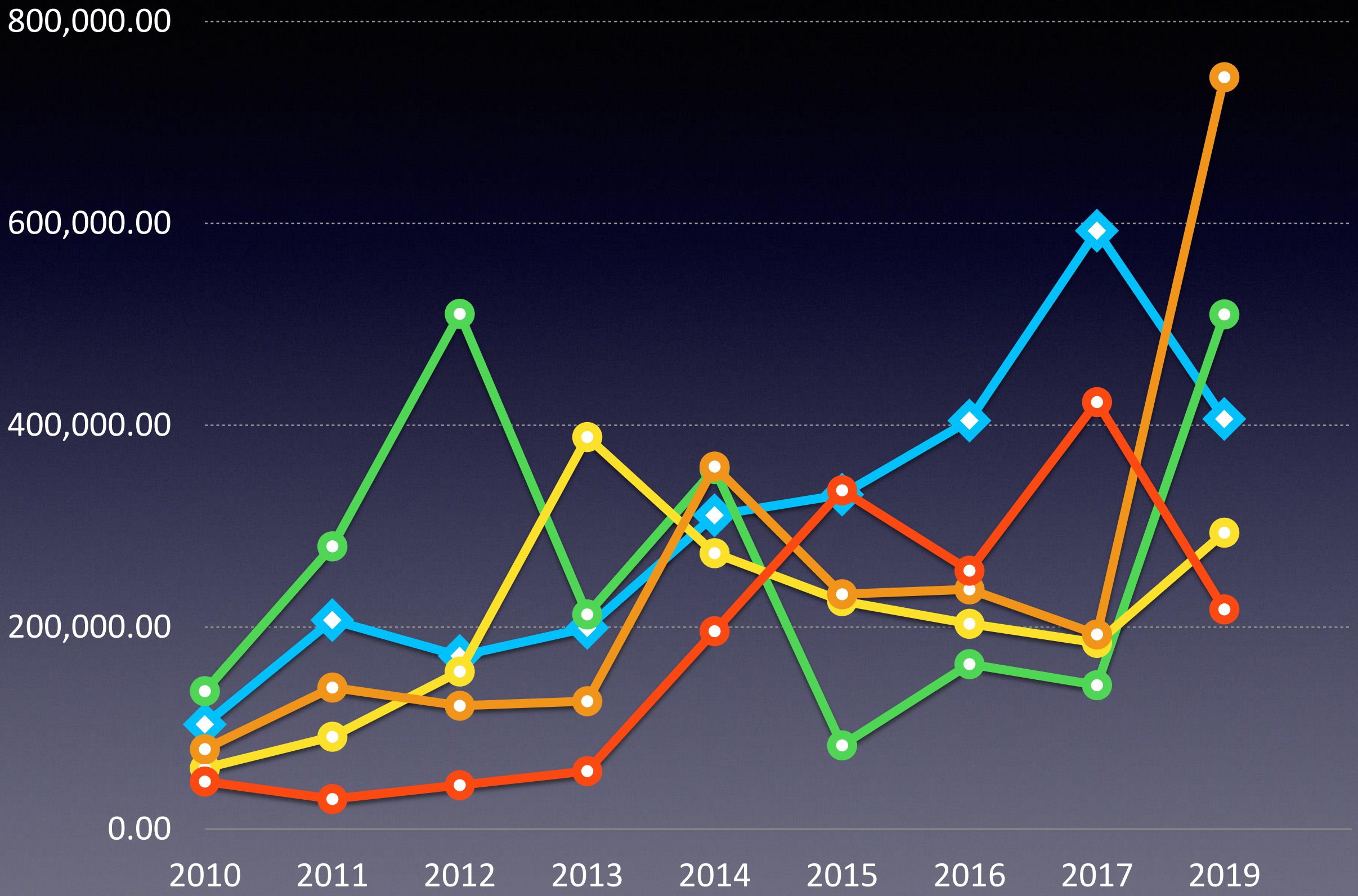

Дотоод зах зээлийн шинэ
салбаруудад хөрөнгө оруулалт хийх
хэрэгтэй байна.

◆ Нийтийн аж ахуй   ● Тээвэр   ● МТ   ● Боловсрол   ● Эрүүл мэнд

Монголын МХТ, дэд бүтэц, эрүүл мэндийн үйлчилгээ

- 2017 онд МУ МХТ-ийн хөгжлийн индексээр 91-р байр эзэлсэн.
- Дэлхийн Эдийн засгийн Форумас эрхлэн гаргадаг Дэлхийн өрсөлдөх чадварын 2018 оны тайланд дурдсанаар МУ өрсөлдөх чадвараараа 140 орноос 102-р байр эзэлсэн.
- Нэг хүнд ногдох эрүүл мэндийн нийт зардал 565 ам.доллар (Олон улсын \$, 2014)
- Эрүүл мэндийн нийт зардал ДНБ-ий 4.7 хувь (2014)

Одооноос эхлээд

- Эрүүл мэнд
- Нийтийн аж ахуй, хотын хөгжил
- МТ болон боловсрол хөгжлийн гол салбарууд болно.
- Цар тахлын нөхцөлд цаашдын өсөлтийн суурь болох дотоодын зах зээлд чиглэсэн эдийн засгийн хөгжлийг хангах шаардлагатай.